

Bez prawa do proponowania?!

Nasza gmina jest nasza. To my ją zamieszkujemy i utrzymujemy. Niestety, nasz wpływ na miejscowe prawo jest mocno ograniczony. – **Tylko w ok. 11% przebadanych przez nas gmin i miast statuty przewidują możliwość zgłaszania projektów uchwał przez mieszkańców** – zauważa Joanna Załuska, dyrektor programu Masz Głos, Masz Wybór Fundacji Batorego. – *Tej jesieni chcielibyśmy zainicjować radykalną zmianę. Chętnych zapraszamy do współpracy. Inicjatywa mieszkańców musi być standardem!*

CZY DOPUSZCZA SIĘ INICJATYWĘ?

WOJEWÓDZTWO	TAK	NIE	BRAK INF.
dolnośląskie	3	12	
kujawsko-pomorskie	0	15	
lubelskie	1	14	
lubuskie	6	9	
łódzkie	0	15	
małopolskie	3	12	
mazowieckie	0	15	
opolskie	2	13	
podkarpackie	2	12	1
podlaskie	0	15	
pomorskie	4	11	
śląskie	1	14	
świętokrzyskie	0	15	
warmińsko-mazurskie	3	12	
wielkopolskie	2	13	
zachodniopomorskie	0	15	

W każdym z województw Fundacja monitorowała 15 gmin: 9 wiejskich, 3 wiejsko-miejskie i 3 miejskie

W sierpniu tego roku, zespół programu Masz Głos, Masz Wybór Fundacji Batorego sprawdził w niemal 300 Biuletynach Informacji Publicznej urzędów miast i gmin czy mieszkańcy posiadają inicjatywę uchwałodawczą. **Sprawdzono statuty 15 losowo wybranych gmin w każdym województwie. Okazało się, że w większości z nich mieszkańcy nie mają prawa inicjatywy uchwałodawczej, w 5 województwach – w żadnej z monitorowanych. Na domiar złego, w wielu gminach, gdzie inicjatywę do statutu wpisano, lokalne przepisy szczegółowe niemal uniemożliwiają mieszkańcom jej wykorzystywanie. W jednej z niewielkich**

przebadanych gmin, aby zgłosić obywatelski projekt uchwały, trzeba zebrać aż 500 podpisów (do wyboru radnego wystarczyło 69 głosów).

Inicjatywa uchwałodawcza mieszkańców to nic innego jak usankcjonowane prawnie proponowanie rozwiązań dotyczących prawa miejscowego. Propozycje te dotyczyć mogą większości obszarów funkcjonowania gminy: strategicznych – np. wieloletnich inwestycji lub kierunku rozwoju obszaru, ale i szczegółowych, np. gospodarowania odpadami, opłat za parkowanie, czy honorowego obywatelstwa miejscowości. Inicjatywa nie jest narzędziem konfliktogennym; często im zapobiega. Ułatwia też pracę samym radnym, którzy dostają od

mieszkańców gotowe lub prawie gotowe projekty uchwał. Nie wymusza na radzie przyjęcia wnioskowanych rozwiązań, a jedynie je proponuje – pobudza do współpracy.

- Inicjatywa jest świadectwem szacunku władz lokalnych do mieszkańców. Dowodem na to, że ważne są potrzeby i kompetencje obywateli – podkreśla Joanna Załuska.

Brak inicjatywy uchwałodawczej mieszkańców zwykle nie wynika ze złej woli. Władze czasami obawiają się wprowadzać ją do statutu ponieważ w polskim prawie nie ma przepisów mówiących wprost, jak to zrobić. Jak podkreśla prof. Hubert Izdebski, specjalista prawa administracyjnego z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, *- Brak ustawowego uregulowania pewnej kwestii ustrojowej (milczenie ustawodawcy) nie oznacza generalnie zakazu wypowiedzania się na ten temat w statucie.* Zdaniem prawnika, nie ma więc przeszkód, by gminy inicjatywę wprowadzały, w dużej mierze samodzielnie kształtując szczegółowe jej uregulowania – wszak są samorządami i cieszą się autonomią.

Organizatorzy akcji Masz Głos, Masz Wybór do 30 września czekają na chętnych, którzy chcieliby wprowadzić Inicjatywę uchwałodawczą mieszkańców w swojej gminie.

Uczestnikom, którzy zgłoszą się na www.maszglos.pl oferujemy porady prawnika, wzory niezbędnych pism, materiały promocyjne do wykorzystania podczas realizacji zadania oraz szansę wyróżnienia najbardziej zaangażowanych uczestników zadania i udziału podczas uroczystej gali w Pałacu Prezydenckim. Dołącz do akcji Masz Głos, Masz Wybór - z nami działa się łatwiej i skuteczniej!

Informacji udziela:

Olga Skarżyńska

Masz Głos, Masz Wybór

Fundacja im. Stefana Batorego

22 536 02 62

oskarzynska@batory.org.pl